

EVEN MEMOREREN : 175 JAAR GELEDEN WERD LOUIS VAN HOUTTE GEBOREN

Op 1 juli jl. was het precies 175 jaar geleden dat Louis Van Houtte geboren werd. Wij vinden het gepast de man die zoveel gedaan heeft voor de faam van Gent even terug in herinnering te brengen. Wij doen dit aan de hand van een artikeltje dat destijds verschenen is in "Palmarès". Aangezien het opgesteld was in het Frans laten wij hier de vertaling volgen.

Deze republicaties gebeuren steeds met de vriendelijke toestemming van Mevrouw Penen die destijds dit tijdschrift uitgaf.

Louis Van Houtte. Foto Stadsarchief.

Een passagier voor Amerika

Op deze ijzige morgen van 5 januari 1834 staat op een Antwerpse kaai een stevig gebouwde jonge man met energieke gelaatstrekken. Hij houdt toezicht op de inscheping van zijn bagage en maant de matrozen aan voorzichtig te zijn bij het behandelen van zijn miniatuurserrres waarin hij van plan is nieuwe planten mee te brengen van Amerika.

Louis Benoît Van Houtte is 24 jaar oud en scheept deze dag in voor Brazilië.

Hij werd geboren op 1 juli 1810 te Ieper. Zijn vader, een aannemer van grote werken, sterft wanneer Louis 11 jaar is. Alhoewel het fortuin van zijn vader zeer belangrijk was, wordt het aangetast door de omstandigheden van het tijdperk. Zijn moeder, Isabella De Witte, poogt ter intentie van hun enig kind, de zaken verder te zetten. Zij heeft helaas te kampen met zware tegenslagen en de weduwe kan slechts met veel moeite een klein bedrag over houden.

Zij laat Louis studeren aan de Ecole Centrale de Commerce te Parijs. Om in hun onderhoud te voorzien wordt Louis bediende in Clermont-Ferrand. In 1828 gaan ze naar Brussel wonen.

Buskruit en Brood

1830! Er wordt gevochten in het Park en in de straten. Louis Van Houtte trekt ten strijde. Wanneer de Voorlopige Regering zich organiseert is hij een der eersten die belast wordt met een administratieve opdracht. Het Belgisch Leger is nog maar een "burgermilitie" die zich organiseert. De voorvoeding is niet altijd gemakkelijk en zekere bakkers willen het meel achterhouden voor hun klanten. Louis Van Houtte regelt deze zaak in minder dan tien woorden door een "Bericht aan de Bakkers" dat luidt als volgt: "Wie weigert brood te verkopen aan de soldaten zal gefusilleerd worden". Hij wordt ambtenaar benoemd bij het Ministerie van Financiën. Niet voor lang, want hij bekommt dat hij aangeworven wordt voor de Plantentuin te Brussel. Nauwelijks in dienst sticht hij "L' Horticulteur Belge" het eerste tijdschrift voor Tuinbouwkunde in ons land.

Een Antwerpenaar, grote plantenliefhebber, stelt hem een verblijf in Brazilië voor, op voorwaarde nieuwe planten van de cactusfamilie mee te brengen. Koning Leopold I en de Plantentuin vragen hem de toezending van exotische planten.

De Naturalist

Hij vertrekt naar Rio. Stormen werpen hem op de Kaapverdische eilanden vanwaar hij naar Brazilië vertrekt, na eerst een oogst gedaan te hebben van zeldzame planten. Hij verricht talrijke verzendingen. Spijtig genoeg gaat veel verloren door de moeilijke omstandigheden en het lang traject. Wat overleeft verrijkt op een prachtige wijze onze botanische collecties.

Standbeeld van Louis Van Houtte te Gentbrugge. Foto Stadsarchief

In 1836 komt Van Houtte terug, vervoegt zijn moeder in de Haag, trouwt met Wilhelmina Lefebvre van Maastricht en komt terug naar België waar hij Directeur benoemd wordt van de Plantentuin van Brussel. Hij blijft dit 2 jaar, maar geeft dan zijn ontslag, ontmoedigd door het gebrek aan steun vanwege de Administratie.

Bloemist te Gentbrugge

Hij vestigt zich als bloemist te Gentbrugge waar hij, in 1839, de eerste verkoopscatalogus van planten publiceert. Eerst geassocieerd met Adolphe Papeleu die de boomkwekerijen in Wetteren zal oprichten, breidt hij op aanzienlijke wijze zijn bedrijf uit, hij bouwt de ene serre na de andere. In 1845 sticht hij een maandblad "Flore des serres et jardins de l' Europe". Hij had 1.000 abonneuten, een aanzienlijk cijfer voor deze tijd en de uitgave beslaat bij de 25 volumes! Deze meesterlijke verzameling verhoogt nog de faam van Gent als bloemenstad en maakt de botanische wetenschap van Van Houtte bekend in verre oorden.

Hij is niet alleen een theoretische wetenschapper, hij perfectioneert gedurig zijn methodes en zijn verwezenlijkingen. Hij heeft slechts één doel : verbeteren, vervolmaken.

Het gebrek aan bevoegd personeel remt hem. In accoord met Charles Rogier, zijn wapenbroeder van 1830, nu Minister van Binnenlandse Zaken, sticht hij het "Institut Royal d' Horticulture" dat voor Gent een kweekschool zal zijn van keur-tuinbouwkundigen.

Het Openbaar Leven

Burgemeester verkozen van Gentbrugge, zal hij dit 22 jaar blijven, altijd edelmoedig, altijd actief. Hij zal twee scholen laten bouwen, een gemeentehuis, een kerk. Hij laat de straten van Gentbrugge die slechts aardewegen zijn plaveien.

Inmiddels zendt hij vorsers uit die hem van ver nieuwe planten meebrengen die hij hier acclimatiseert. Hij creëert nieuwe variëteiten van gesneriacees (Gloxynias - Waegelia, etc.)

Hij kweekt tulpen en hyacinthen met een zulkdanig succes dat hij de producten overtreft van de Hollandse specialisten. Hij lanceert een nieuwe variëteit gladiolen met grote bloem : de Gladiolen van Gent (gladiolus gandavensis) die over heel de wereld primeert.

Hij laat uit Amazonië de befaamde "Victoria Regia" overkomen, de grootst gekende waterlelie en laat er een speciale serre voor bouwen. Door selectie creëert hij een nieuwe collectie amaryllissen die hem zo boeiden dat, wanneer ze klaar waren voor de verkoop, het hem speet er afstand te moeten van doen.

In onze tuinen werden vele van de planten die nu nog onze vreugde uitmaken, verbeterd door deze onvermoeibare werker. Vermelden wij bvb. de

“Spirea Vanhouttei”, deze bekoorlijke lentefeërie van duizend kleine witte bloempjes die de plant helemaal bedekken.

Wanneer Louis Van Houtte ons plotseling verlaat op 66-jarige leeftijd, laat hij een belangrijke en prachtige verwezenlijking na.

Op 17 augustus 1879 richtten zijn erkentelijke medeburgers in Gentbrugge een mooi monument op, werk van de beeldhouwer Paul De Vigne. In 1910, ter gelegenheid van de 100e verjaardag van zijn geboorte, greep een ontroerende en plechtige publieke hulde plaats.

Deze, die een Frans tijdschrift “le Prince des horticulteurs” noemde, blijft voortleven in de herinnering van zijn vaderland.

INVENTAIRE ARCHEOLOGIQUE - FICHE N° 106

Op 1 december 1898 stelde Victor Van der Haeghen in de rubriek “Religieuze bouwwerken - Brabantdam, nr. 69 - XVII eeuw (1632)” in de Franse taal een fiche op over

DE VOORMALIGE KERK DER PATERS CAPUCIJNEN (NU PROTESTANTSE TEMPEL)

Door de Hertog van Parma, Gouverneur-Generaal der Nederlanden, in 1589 verzocht een lokaal te zoeken voor de Capucijnen, huurden de Gentse schepenen voor hen de St-Christoffelkapel, met de aanpalende gebouwen, die afhing van het hospice der Volders.

De stad betaalde daar een huurgeld voor tot aan het einde van het “Ancien Régime”.

Daar de kapel in puin dreigde te vallen, besloot het Magistraat in 1632 een nieuwe kerk bouwen. Bij besluit van 13 februari van dit jaar keurden de schepenen het plan van de voorgevel goed. In de twee bovenste cartouchen stonden de wapens van Gent en deze van de soeverein aangeduid. Het blaazen van Gent moest eveneens voorkomen in de kerkramen van de voorgevel.

De drie grote deur- en vensteropeningen, alsook de opening in de vorm van een kromlijnige, gelijkzijdige driehoek die boven het middenvenster geplaatst is, herinneren aan de gothische stijl, terwijl de “rampants” van het bovendeel van de gevel het karakter dragen van de XVIIe eeuw. Dit ge-